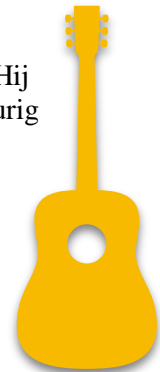

Krultang en Kakelkont in de bijstand

Als ik moe ben kijk ik in bed nog wel eens naar een praatprogramma. Sust zo lekker in slaap. Onlangs keek ik naar zo'n programma van een blonde watergolf genaamd Eefje, die Jetta Kletsma¹ aan de grote tandjes voelde over een paar gemeentelijke experimenten met de Participatiewet. Zeg maar over de repressievrije bijstand.

Eefje had duidelijk een opinie. De krultang vond het maar niks: in het zweet uws aanschijns ... Aan tafel zat ook een volkszanger, wiens oeuvre ik alleen ken van mijn zeer bejaarde moeder. Hij zong destijds over zijn oma en heette toen nog Jantje de Palingvisser - nu een hele Jan. Een treurig oeuvre heeft hij intussen, dat almaar groeit, evenals zijn bankrekening. Tegenwoordig zingt hij liedjes waar iedereen van moet janken, hijzelf inclusief. Bij mij rolden de tranen ook over de rug, zeker toen ik hem op hoge toon (ik haal die niet, eerlijk is eerlijk) tegen mevrouw Kletsma hoorde beweren dat ze toeliet dat jonge mensen 'lekker in de bijstand een bedrijfje mochten opzetten'. Hij had dat ook wel gewild toen hij nog jong was. Fijn op de bank op de gitaar tokkelen en liedjes schrijven en iedere maand een vette cheque in de bus. Zelden zoveel dommigheid horen kakelen. Mevrouw Kletsma had nauwelijks een weerwoord. Het ging haar kennelijk boven de pet, zoveel onzin.

Het vervelende van dit alles is dat dit soort vooroordelen over mensen in de bijstand gemeengoed zijn geworden bij de goegemeente. Ik wed dat Krultang en Kakelkont nog niet eens weten hoe hoog de bijstand is. En wat je er allemaal voor moet doen om het schamele bedrag te houden. En welke vernederingen je moet ondergaan, om nog maar te zwijgen over het verlies aan zelfrespect en het sociaal isolement dat je wacht. En met welke boetemaatregelen de Participatiewet is omgeven. En dat je soms tot slavenarbeid gedwongen wordt. Of dat je je een bult moet solliciteren naar banen die er niet zijn. En dan ligt er op het einde van de maand geen vette cheque op de afgesleten deurmat, maar liggen er rekeningen die je niet meer kunt betalen. Ik wed dat Krultang en Kakelkont een andere, minder valse toon aan zouden slaan.

En hoe verschrikkelijk zijn die experimenten nou eigenlijk? Een paar gemeenten (vier en mogelijk over een tijdje nog eens drie) mogen twee jaar lang experimenten uitvoeren met regelarme bijstand. Na die tijd moeten wetenschappers die de experimenten volgen, beoordelen of bijstandsgerechtigden als ze vrijer worden gelaten beter hun best doen (alsof ze dat al niet doen). De uitkomst ken ik trouwens al, maar dat geheel terzijde.

In de experimenten mogen bijstandsgerechtigden bijverdienen. Let op Krultang en Kakelkont: 199 euro per maand. Dat is wel even andere koek dan wat jullie erbij babbelen in het schnabbelcircuit. Voor een andere groep bijstandsgerechtigden vervalt de sollicitatieplicht. Weer een andere groep krijgt een intensievere begeleiding en een laatste groep mag zelf kiezen. Meer vertrouwen en minder verplichtingen en controles. De betreffende gemeenten hadden verder willen gaan en waren iets ambitieuzer, met name wat betreft het bijverdienen. Maar goed, het begin is er.

Een begin naar een onvoorwaardelijk basisinkomen voor alle volwassenen, gratis geld voor iedereen. Er hoeft eigenlijk niet mee geëxperimenteerd te worden, want dat is al gebeurd of gebeurt nog steeds (Canada en Finland). Het is ook geen idee uit louter de links radicale hoek. Zelfs in de neo-liberale kringen is dit geluid te horen. D66 vindt het een goed idee, president Macron in Frankrijk wil ook zoiets. Waarom doen we er zo moeilijk over? Utopia ligt om de hoek!

Gijs van Elk
voorzitter CRR

¹ Om privacyredenen zijn de namen in deze column veranderd. De echte namen zijn bij de schrijver dezes bekend.